Isabela-Vasiliu-Scraba-Mircea-Eliade-Dayan-transparenta-matematica-a-realitatii// 44120 car./ 6118 cuv.

Isabela Vasiliu-Scraba, ***Dayan*, sau, *Transparența matematică a realității sacralizată de pașii lui Iisus***

Sursa: https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabela-vasiliu-scraba-dayan-transparenta-matematica-a-realitatii/

***Cuvinte cheie**: filozofie #Near Death Experiences #Yoga #beletristica lui Mircea Eliade #Dayan #Isabela Vasiliu-Scraba #fenomene parapsihologice # Biserica de la Drăgănescu #internare cu forța în clinici psihiatrice #criminalitatea regimului comunist #Vintilă Horia # Părintele Arsenie Boca # deținutul politic Mircea Vulcănescu #I. P. Culianu # Securitate comunista.*

Motto: „Împărăția Cerului fusese deja instituită pe Pământ: era Biserica, trupul mistic al lui Cristos...evident pentru cei mai autentici dintre credincioși. Pentru ceilalți,,,Biserica nu arăta ca o împărăție a Cerului...Intocmai cum divinitatea lui Cristos, camuflată în omul Iisus, nu era evidentă decât creștinilor. Procesul de desacralizare a lumii, a vieții și a istoriei, care triumfă în zilele noastre, își are originea în incapacitatea de a înțelege misterul camuflajului sacrului în profan" (Mircea Eliade, *Jurnal,* 5 aug. 1976, Paris).

Doar după ce a parcurs drumul cunoaşterii, lui Faust i-a fost dat să afle că natura -prin firea ei- nu se lasă despuiată de taine (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Diagrame spirituale*, https://isabelavs2.wordpress.com/lucian-blaga/isabela-vasiliu-scraba-faust-blaga/). Lumea creată de Dumnezeu pare a-şi feri misterele (de lumina cunoaşterii omeneşti) prin văluri de neînlăturat: "Geheimnisvoll am lichten Tag/ Lässt sich Natur des Schleiers nicht berauben" ("Taina păstrându-şi-o în plină zi,/ Natura nu se lasă despoiată/ De vălul ei" , vezi Goethe, *Faust*, Bucureşti, 1955, p. 60, trad. Lucian Blaga).

In termeni ştiinţifici, această imposibilitate de cunoaştere fără rest a fost transpusă de Kurt Goedel în paradoxul care-i poartă numele, paradox „construit efectiv [...] în sistemul *Principia Mathematica*" (vezi Anton Dumitriu, *Istoria logicii*, ed.II-a revăzută şi adăugită, Bucureşti, Ed. Didactică şi pedagogică, 1975, p. 983). Din acest paradox de mare semnificaţie reiese o fatală limitare a oricărei formalizări matematice. Publicat în 1931, *Paradoxul lui Goedel* s-a mai numit *Teorema lui Goedel* si sub acest nume apare în povestirea *Dayan* pe care savantul de renume mondial Mircea Eliade a terminat-o în ianuarie 1980 **(1)**.

S-ar putea ca *Dayan* să fi fost ultimul său mini-roman, dacă ne luăm după corespondenţa din acei ani cu unul dintre traducătorii săi **(2)** de unde reiese preocuparea academicianului Mircea Eliade **(3)** cu editarea în franceză (în regim de urgenţă) a beletristicii sale în principal apărută în germană, în spaniolă si în româneşte, limba în care a fost scrisă. Deşi citită din revista „Ethos" a „Ieruncilor" (cum îi numea Mircea Eliade pe soţii Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca), această ultimă povestire n-a fost deloc înţeleasă de Monica Lovinescu nedumerită de lipsa oricărei asemănări dintre Albini şi „vreun posibil securist român" (vezi Monica Lovinescu, *Posteritatea contemporană. Unde scurte*, vol. III, Bucureşti, 1994, insemnarea din 11 sept. 1981).

Explicaţia lipsei de asemănare o oferă întreg cadru povestirii în care circa patru cincimi descriu percepţiile extra-senzoriale ale anchetatului student Dayan supus la şocuri electrice si supra dozare de droguri. Indianistul Eliade era de tânăr la curent cu acele fenomene extra-senzoriale în care conştiinţa pare a părăsi trupul fiind

capabilă să descrie cu mare fidelitate întâmplări petrecute la indiferent ce distanță de spațiu și (/sau) de timp: „Dacă nu știu în ce zi suntem, spuse Orobete, nu știu dacă academicianul Pavel Bogatyrov este sau a fost deja sau va fi aici într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat. Cum sunt silit –mai precis, am fost silit de dumneavoastră –să trăiesc într-o durată personală, fără controlul calendarului, nu pot face distincție între trecut și viitor" (Mircea Eliade, *Nuvele*, București, 1991, p.95). Dayan mai dovedise și înainte că posedă vedere în duh, povestindu-i lui Albini de sinuciderea la Galați a unei rude a anchetatorului (p.86).

Când a apărut volumul *Life after life* (1975) a lui Raymond Moody, mare trebuie să fi fost surpriza filozofului religiilor constatând o frapantă asemănare dintre percepția extra-corporală a muribunzilor întorși la viață prin spitalele moderne si puterile miraculoase ale yoghinilor exersați în practicile descrise de Patanjali.

Oricum, mult înainte de cercetările experiențelor din timpul opririi inimii și stoparea aparentă a activității creierului, marele istoric al religiilor știa că relația dintre persoanele implicate în declanșarea oricăror fenomene paranormale nu poate semăna în nici un fel cu relațiile normale dintre oameni, chiar dacă unul este torționar și altul un deținut politic schingiuit până în pragul morții, ceea ce s-a văzut și în romanul *Forêt interdite* (*Noaptea de Sânziene*) apărut la Paris în 1955 și la București după căderea comunismului (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Martirii închisorilor în viziunea lui Mircea Eliade și a Părintelui Arsenie Boca*, https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/noaptea-de-sanziene/).

Cardiologul olandez Pim Van Lommel, autor al volumului *Consciousness beyond life. The Science of Near Death Experience* (2007) remarcase la un interviu regretul pacienților (cărora le reușise manevra de resuscitare) că n-au fost lăsați să treacă marele prag (https://www.youtube.com/watch?v=glKccJ5YUcg&t=129s), Cercetătorul fenomenelor din vecinătatea morții pare să confirme acea *coincidenția oppositorum* invocată de Eliade pentru înțelegerea mini-romanului Pe Strada Mântuleasa, stradă a unui București pe cât de mitologic pe atât de sinistru, trăind sub teroarea arestărilor și anchetelor securiste (Mircea Eliade către Leonid Mămăligă în 4 mai 1966, a se vedea și Isabela Vasiliu-Scraba, *Despre lipsa individualizării călăilor,* sau*, Despre anchetatoarea din romanul eliadesc „Pe Strada Mântuleasa"*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabelavs-eliademantuleasa24/).

Personajul Dayan (descris la un moment dat și în stare cataleptică, aproape fără puls si fără respirație, stări trăite și de unii yoghini mai experimentați) este pus de hermeneutul simbolismului religios să afirme înainte de a muri că știe unde se duce, pentru că a mai fost acolo. Cam ce spusese și Sfântul Arsenie Boca, trecut nu odată pragul (foarte posibil) cu prilejul bestialelor anchete securisto-comuniste (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Martiriul Sfântului Arsenie Boca, un adevăr ascuns la Centenarul sărbătorit la M-rea Sâmbăta de Sus*, https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/isabelavs-martiriul7-boca/).

După ce-i trimisese romanul ce urma să fie premiat de Academia Goncourt, Mircea Eliade i-a scris lui Vintilă Horia că „titlul e splendid și el singur dă o dimensiune exilului [...]. Ințeleg că e vorba de o **profundă experiență personală** care ți-a deschis alte perspective și ți-a cerut alt „stil". Nu numai că te-ai regăsit (cum spui în scrisoare) ca scriitor, dar te-ai maturizat peste noapte, dobândind laolaltă claritatea și sobrietatea marilor maeștri" (Mircea Eliade către Vintilă Horia, 16 iunie 1960).

In discursul ocazionat de omagierea la Sorbona a faimosului savant, cercetător și filozof Mircea Eliade „venită târziu, dar mai bine mai târziu decât deloc" (H. Corbin, febr. 1976). Henri Corbin subliniase radicala înnoire a științei religiilor adusă de Eliade („l'extraordinaire message qu'il nous a apporté dans notre vie scientifique").

Corbin a accentuat diferența ce separă hermeneutica eliadescă a lui *Homo religiosus* (cu noutatea ei de a porni de la cunoașterea de sine, de la autenticitatea trăirii individuale) de gândirea pornită de la simple concepte teoretizând pe fundalul istoricismului sau al sociologismului: „Nous avons lui du une rénovation complète de la conception de la science des religions. Nous étions tombés pendant plusieurs générations dans les ornières de l'historicisme, du sociologisme, quels que soient les noms que l'on donne a ces prises de position qui aboutissent a une impasse. Grace a lui, nous avons vu écloré une manière de comprendre, d'interpréter l'*Homo religiosus*, non plus comme si nous étions face a face avec des concepts sur lesquels on délibère, mais en laissant resurgir du fond de nous-mêmes le sens permanent des choses qui sont son mode d'existence, qui expriment son ‚ode d'être" (vezi vol.: „Mircea Eliade", Cahier de l'Herne, nr.33, 1978, p.271).

La Radio „Europa Liberă", Vintilă Horia, primul scriitor nefrancez laureat cu cea mai înaltă distincție a literaturii franceze a povestit (în anul când lui Mircea Eliade i s-a decernat titlul de „doctor honoris causa de l'Université de Paris-Sorbonne") cum timp de un an și jumătate a luat avionul de la Madrid către Statele Unite, Canada, Irlanda, Franța, Anglia, Germania, Olanda sau Italia pentru a sta de vorbă cu oameni reprezentativi din felurite domenii ale științei și ale culturii spre a-și confirma presupunerea sa după care am asista la un adevărat reviriment al spiritualității, în ciuda zvonurilor legate de „moartea sufletului și de sfârșitul oricărei mentalități spirituale". *Ancheta asupra gândirii, asupra artelor și științelor actuale*, publicată în diferite limbi europene, a rămas inedită în România vreme de 44 de ani, unde inedite sunt în continuare *Encuesta detras de lo visible* (1975), volum de interviuri axate pe experimentările asupra fenomenelor parapsihologice (precum telepatia, clarviziunea, etc.), *Introduccion a la litteratura del Siglo XX* (Madrid, 1976), și *Los Derechos Humanos y la Novela del Siglo XX* (Madrid, 1981). In ultima, laureatul premiului Goncourt amintește de rusificarea Basarabiei inclusă în URSS, provincie românească în care drepturile omului sunt vorbe goale „plutind în aerul absolutismului" (V.Horia). Când realitatea e constrânsă a se conforma ideologiei raționaliste, ea devine ostilă omului ce posedă atât o latură conștientă (rațională) cât și una inconștientă. A doua latură, folosind starea de semi-trezie sau chiar visul, intervine nu numai în procesul de creație, dar si în fenomenele parapsihologice de pre-cogniție. Latura inconștientă a fost imaginată de filozoful Lucian Blaga (pe care Vintilă Horia îl citează la p.145) ca posedând anumite categorii de spațiu și de timp, fiind așadar „cosmotică" și nu haotică cum mulți ar înclina să creadă.

„Descoperirea *inconștientului* –scria Mircea Eliade în prefața volumului „Spiritual Discipline" din 1960 –poate fi comparată cu descoperirile astronomice urmând inventării telescopului și cu descoperirile maritime din timpul Renașterii. Pentru că acestea au adus lumină într-o lume care mai inainte nu fusese nici măcar bănuită. Caracteristic cercului „Eranos" a fost de la început interesul pentru disciplinele și tehnicele mistice" (vezi Mircea Eliade, *Encounters at Ascona*, pp. XVII-XXI). După ce lecturase volumul *Le Chamanisme* (Paris, 1951), teologul Henri de Lubac i-a scris că experiența extatică pe care Eliade a privit-o ca parte constitutivă a condiției umane i se pare o idee de o „importanță capitală" **(4)**.

Intr-o stare de semi-trezie avusese Mircea Eliade un vis premonitoriu în 1957 despre viitorul respingerii sale oficiale în cultura românească (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Moartea spirituală în receptarea din Țară și visul premonitoriu al lui Mircea Eliade*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/premonitia-eliade/) dominată de „stângiști atei care rod marginile culturii" (apud. Vintilă Horia). Visul de trezie (publicat în „Caiete de dor", nr.13 din iunie 1960) i-a arătat și „Casa Gabriela" de la

Ascona (Elveția) unde, în cercul „Eranos”, vreme de două decenii savantul Eliade a conferențiat veri de-a rândul, începând cu august 1950, loc „miraculos” în care urma să ajungă în 1982 pentru ultima oară.

În *Dayan* Mircea Eliade imaginează o presupusă rezolvare a *Paradoxului Goedel* (vezi *Nuvele inedite*, București, Ed. Rum-Irina, 1991, pp. 55-112). Soluția teoremei ar fi rămas totuși necunoscută. Nu doar din pricina lipsei filelor de la sfârsitul unei lucrări de doctorat pe această temă, pagini care ar fi putut fi rescrise de doctorantul în matematici în cazul în care ar fi supraviețuit anchetărilor securiste. Dayan ar fi putut reconstrui finalul lucrării doar repus în libertate, adică externat din clinica psihiatrică, unde fusese „cazat” de Securitatea comunistă care l-a declarat nebun, fabricându-i si actele „doveditoare” ale nebuniei.

Personajul care dă nunele nuvelei este înregistrat de poliția politică vorbind atât în stare de veghe cât si în somn sau în stări alterate ale conștinței produse prin administrare de droguri. Intreaga nuvelă desfășoară o serie de fenomene parapsihologice, numite de yoghini și extatici „siddhi” (vezi Mircea Eliade, *Patanjali și yoga*, Paris, 1962; București, !992). Unele din aceste puteri miraculoase au fost enumărate și de Sfântul Apostol Pavel ca haruri date de Dumnezeu, cum este de pildă puterea de vindecare și vederea în duh, ambele dăruite de Domnul nostru Iisus Cristos și călugărului mistic Arsenie Boca (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Miracolul Biseririi de la Drăgănescu și o profeție a Părintelui Arsenie Boca*, https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/isabelavs-bisericadraganescu11/).

Intr-una din notațiile sale (de jurnal ?), academicianul Mircea Eliade observase că exemplarele cele mai inteligente ale omenirii moderne (de după descoperirea bombei atomice) sunt atrase de știință. Cu acel prilej își exprimase regretul că celelalte domenii au rămas să fie practicate de inși mai puțin dotați.

După opinia prețuitului savant strecurată cu destulă limpezime, dezlegarea paradoxului Goedel a rămas necunoscută din cauza locului în care descoperirea a fost făcută: în România apăsată de tirania imposturii oficiale vânând obscurantisme și „misticisme”, pentru a se debarasa de oamenii care ies din rând.

Nuvela chiar așa începe, cu un dialog dintre doi studenți turnători pe care îi supără genialitatea colegului lor poreclit Dayan. Nici conducerea instituției de învățământ superior, - plafonată odată cu înscăunarea unui impostor (decanul Irinoiu care l-ar denunța pe studentul Orobete ca obscurantist) -, nu reacționează diferit. In totalitarismul comunist susținut de teroarea poliției politice, orice post mai înalt a fost de regulă obținut și păstrat prin conformismul turnătoriei către omniprezenta Securitate infiltrată nu numai în structurile sectorului ideologic al partidului unic.

In ce privește situația României, - deși acceptase cenzurarea propusă de „turnătorul” Ioan Petru Culianu (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Mircea Eliade și unul dintre turnătorii săi anonimizați*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/secuculieliade/), lăsându-și „vămuită” ideea că ideologia comunistă n-ar fi putut să se mențină atâta amar de vreme dacă n-ar fi fost susținută de teroarea farselor de procese cu verdictul dinainte stabilit, a închisorilor politice, a lagărelor de exterminare (precum Canalul Dunărea - Marea Neagră, supranumit „Canalul Morții”) și a spitalelor psihiatrice -, academicianul Eliade știa (mai bine decât C.G. Jung !) că la români nu este și nici n-a fost vreodată „epidemia mintală a comunismului” după expresia faimosului psihanalist Jung.

Numai că în România au fost perpetuate cât s-a putut de mult tabu-urile legate de criminalitatea dictaturii comuniste, tabu-uri păzite de vechi staliniști cu putere de decizie (precum Silviu Brucan) pentru ca trecutul să rămână „absorbit de neant”, cum

„absorită de neant” a rămas masacrarea românilor din jumătatea de Ardeal oferită de Hitler Ungariei hortyste în 1940: „Cu tricolorul românesc, găsit prin casele unde-l păstraseră simbolic, oamenii erau purtați cu el bătut în cuie pe trup, pe ulițele satului. 991 de Hristoși au fost crucificați în satele și cătunele din Ardealul de Nord, 151 la Ip, 81 la Trăznea. Puteai rămâne insensibil la asemenea grozăvii?” (vezi Horia Stanca, *Așa a fost să fie,* Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1994, p.48; a se vedea și Isabela Vasiliu-Scraba, *La Centenarul Marii Uniri, 1918-2018, o privire filozofică asupra istoriei României*, https://isabelavs2.wordpress.com/articole/romania1918-2018/).

Beletristica lui Mircea Eliade apărută dincolo de Cortina de fier încalcă tocmai aceste tabu-uri: In *Noaptea de Sânziene* reamintește martirajul suferit între 1946 și 1952 de filozoful Mircea Vulcănescu în închisorile comuniste (https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/personajroman/), în *Pelerina* face iarăși aluzie la rolul represiv al poliției politice, mai precis la pasiunea Securității pentru *teoria conspirației*, prilej să inventeze vinovății fără dovezi concrete, dar suficiente pentru confecționarea unor dosare penale și torturarea deținuților politici (https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabela-vasiliu-scraba-pelerina-lui-mircea-eliade/). Unii i-au făcut nedreptatea de a-l acuza pe Eliade că ar nega istoria, în condițiile în care doar orbul găinilor putea face de nesesizat angrenajul terorii comuniste în nuvelistica sa. Mai toți exegeții care s-au ocupat de literatura eliadescă intrată cu mari dificultăți în cultura comunistă s-au cam ferit să observe ignorarea tabu-urilor legate de criminalitatea regimului comunist care a bătut toate recordurile în materie de genocid. „Cea mai mare surpriză din post-comunism a fost că n-a făcut obiectul unei DAMNATIO MEMORIAE [...]. In toate țările din Est s-a invocat iertarea. Or, iertarea nu poate fi acordată decât celor care au remușcări. Dacă nu sunt exprimate remușcările, iar iertarea e acordată unilateral, înseamnă că înstalăm nedreptatea la temelia noilor structuri. E ceva groaznic [...]. De altminteri AMNISTIA a fost imediat urmată de AMNEZIE. E ceva cu totul extraordinar dacă ne gândim că experiența comunistă a făcut mai mulți morți decât nazismul, a zdrobit mai profund sufletele și spiritele decât nazismul, a distrus mai fundamental societatea decât nazismul, a ruinat viața a zeci, sute de milioane de persoane [...]. Si imediat s-a luat hotărârea ca totul să fie dat uitării. Pe drept cuvânt, nazismul apare azi celor mai mulți ca o monstruozitate morală excepțională, însă, în același timp, comunismul s-ar zice că a fost un fel de accident meteorologic DE CARE NIMENI NU SE CONSIDERĂ RESPONSABIL” (vezi Alain Besancon, *De la dessidence a la democratie*, Paris, 1996, pp. 147-148).

In nuvela *Dayan*, autorul lucrării „Quelques observations sur le théorème de Goedel” este un tânăr premiant în toți anii de școală îndrăgostit de matematici, de „poezia scrisă de alții” (M.E.) și de simbolismul religios, nu doar cercetător științific înnăscut „care orbecăie” (/caută în necunoscut) pe nume Constantin Orobete. Pe tânărul student (supranumit întâi „Făt frumos cu ochii în lacrimi” și, după accidentul stupid care l-a lăsat fără un glob ocular, Dayan) îl interesează și calculele vizionarilor azteci privitoare la sfârșitul „epocii infernale” care a urmat „epocii beatifice”. Nu e străin nici de credințele religioase din antichitate, precum cea „încrustată” în *Epopeea lui Ghilgameș*. Pe bucureșteanul Dayan îl cucerește și limbajul camuflat în limbajele de toate zilele, cum este de pildă „a” privativ din „amore/ a-more” care despărțit trimite către ideea privației de moarte, legând iubirea de nemurire. Pentru că „adevărata dragoste este totuna cu nemurirea” (vezi Mircea Eliade, *Dayan*, în vol.: *Nuvele inedite*, București, 1991, p.75).

In prima sa lecție de deschidere din octombrie 1919, iubirea fusese considerată drept cale spre nemurire de fascinantul profesor Nae Ionescu al cărui suplinitor la

catedra de metafizică a Universității din București fusese în tinerețea sa Mircea Eliade (vezi „Funcția epistemologică a iubirii”). La autorul de mini-romane Mircea Eliade, iubirea creștinească iese la suprafață cu prilejul agoniei studentului ucis în clinica de nebuni prin supradozare de droguri, șocuri electrice și tot arsenalul medical la dispoziție într-un astfel de stabiliment cazând și pacienți furnizați și atent supraveghiați de Securitate **(5)**. Inainte de pragul marii treceri, tânărul matematician Dayan cere în mod expres să fie iertați și reînmatriculați cei doi colegi turnători.

Dar, fără nici o îndoială, cunoașterea metafizică pe calea iubirii nu duce la nemurirea la care a ajuns evreul rătăcitor Ahasverus. Batjocorindu-L pe Iisus Cristos pe drumul Golgotei, Ahasverus s-a trezit „răsplătit” cu nemurirea până la *A doua Venire a lui Cristos*. Devenit personaj de legendă povestită de-a lungul vremii într-o mulțime de feluri, variantele păstrează constant blestemul de a rătăci în lungul și-n latul Pământului.

Reîntinerind ciclic la o sută de ani, când prin boală si suferință se tot apropie de moartea izbăvitoare, Evreul Rătăcitor nu-și dorește decât să moară de-a binelea. Ultima lui „speranță” (cu ghilimele puse de Eliade) este nimicirea Terrei prin bombele atomice pe zi ce trece mai performante. In ce-l privește pe Ahasverus, singurul lucru care-l interesează este Sfârșitul Lumii, timpul exact al Celei de-a Doua Veniri, calculat matematic din ipoteze științifice asupra ivirii și pieirii Universului, sau, în variantă mai „optimistă” pentru el (dar neconfirmată științific), pe Evreul Rătăcitor îl chinuie nesiguranța momentului final al „epocii infernale”, i.e. timpul calculat de azteci pentru care ciclul ultim a început prin cucerirea spaniolă si va sfârși în 1987.

Văzut în primele secole prin Armenia și în secolul XVI (cum scrie un episcop german) de sute de persoane în 1542 (*Kurtze Beschreibung und Erzaelung von einem Juden mit Namen Ahasverus*), evreul rătăcitor Ahasverus îi apare și studentului la matematici căruia îi va marca scurta existență. Povestea *Jidovului rătăcitor* o citise Dayan cu doisprezece ani înainte de rezolvarea paradoxului Goedel. O terminase de citit în Noaptea de Sânziene, noapte vrăjită în care studentul român (redevenit „Făt frumos cu ochii în lacrimi”) își va încheia existența pământească în acea clinică psihiatrică unde a fost supus la „șocuri electrice si celelalte...” , fiind anchetat de Securitate și cu mijloacele moderne ale „drogului adevărului”.

Prin drogare cu scopolamină ar fi fost anchetat de Securitatea sovietică (având un „ascendent” asupra Securității locale de la inființarea ei în 1948 de către colonelul sovietic Ana Pauker) chiar și Părintele Arsenie Boca, „nefiind găsit vinovat”, cum povestise unui cunoscut (vezi *Părintele Arsenie Boca – un om mai presus de oameni*, Editura Agaton, Făgăraș, 2011, p.18). Spre ghinionul lor, anchetatorii Sfântului n-au putut înregistra la acea anchetă decât rugăciunea inimii care-i însoțea automat respirația: „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Biserica de la Drăgănescu (sfințită în 1983) oferă și mărturia harului precogniției care l-a făcut pe călugărul iconar să picteze în altar martiriul Sfântului Ștefan cel Nou, trecut la Domnul în 28 noiembrie, zi la care avea să se ducă în 1989 (tot ca urmare a schingiuirii) însuși Părintele Arsenie Boca, arestat si anchetat de Securitatea comunistă în repetate rânduri. De pe zidurile faimoasei Biserici, la scena Pogorârii Sfântului Duh se poate citi: „Ziua întemeierii Bisericii, **Ziua tămăduirii de frică**”. Intre scenele pictate pe ziduri de Părintele Arsenie Boca se află si „Chemarea lui Moise în Horeb” în care apare Rugul aprins și nemistuit având imaginea Maicii Domnului cu pruncul Iisus în mijlocul flăcărilor. Se poate presupune aici o aluzie la așa-numitul lot al Rugului Aprins din temnițele politice comuniste unde au fost închiși fără de vină teologul Dumitru Stăniloae, Părintele Benedict Ghius, Sofian Boghiu și multi alții, dintre care trei au răposat: dr. Vasile Voiculescu, poetul mistic Sandu

Tudor și arhimandritul Haralambie Vasilache. Tot în fresca Bisericii de la Drăgănescu, fostul stareț de la Sâmbăta de Sus care a cunoscut pe propria-i piele metodele de anchetare a Securiştilor comunişti a scris îndemnul „**Nu vă temeți** de cei ce ucid trupul; Ci-mi fiți Mie martori”.

Lunga trecere a orfanului Dayan pe tărâmul de dincolo este insoțită la un moment dat de imaginea mamei sale (căreia îi spune **să nu-i fie teamă**) cumva suprapusă peste căldura sufletească iradiind din icoana luminoasă a Maicii Domnului care-l privea cu dragoste și milă, lacrimile șiroindu-i „lin pe amândoi obrajii”. Intâi îi păruse că seamănă cu icoana Maicii Domnului din Biserica Albă (unde Profesorul Nae Ionescu asculta slujba în genunchi). Asemănarea i-a părut apoi mai fidelă unei Madone medievale: *Madonna Intelligentia*, cumulând ințelepciunea, dragostea și nemurirea. Doar lacrimile nu încetaseră a curge nici pe noua, nici pe următoarea înfățișare, sub chipul fetei care-l numise „Făt-Frumos-cu-ochii-in-lacrimi” cunoscută cu opt-nouă ani în urmă când îi striga în curte: „Orobete Constantin, / Boier vechi și domn creştin”. După vreo cinci minute de la injecția cu scopolamină trezit de-a binelea de surpriza recunoașterii Irinei, pe ea o roagă să le spună să-i dea drumul măcar o lună sau două.

Ultima infățișare a prezenței feminine percepută în salon este cea a asistentei medicale care îi raportează doctorului că pacientul aiurează, fără a ști că Dayan era perfect conştient de tot ce se petrece în jurul său, având parte și de puterea miraculoasă a percepțiilor extrasenzoriale. El trăieşte în prezent întâmplări din cursul unor viitoare „discuții” cu anchetatorul Albini. In ceața interogatoriului îl roagă si pe securist să-i de-a drumul măcar o lună ca să-l poată căuta pe *Celălalt*.

Asociind uciderea sa („pură euthanasie”, în limbajul oficialilor comuniști) cu uciderea „înainte mergătorului” Ioan, studentul, dăruit cu geniul matematicii, dar nu și cu adevăratul geniu creator **(6)**, subliniază marea deosebire care-l separă de Ioan Botezătorul, mesager care și-a dus la bun sfârșit mesajul, pentru că nu a fost confundat cu „*Celălalt* care va trebui să vină”.

In mod semnificativ, Mircea Eliade a dedicat nuvela „Celor din urmă...”, adică celor care vor trăi timpurile apocaliptice dinaintea *Celei de-a doua veniri*. In scena „Biserica și lumea”, Părintele Arsenie Boca descrie viața de zi cu zi a „celor din urmă” dintre care „mulți se vor vinde unii pe alții” (cum s-au vândut în numele ideologiei comuniste așa se vor vinde și în numele „corectitudinii politice”, a ideologiei globalismului), „se vor urâ unii pe alții” (după metoda de satanizare a adversarilor în „lupta de clasă”, sau în „lupta de rasă” (folosind acuzația de anti-semitism pentru lichidarea celor care le critică părerile), ori, pe internet, luptând împotriva „trollilor” care „duşmănesc” pacea de pe internet, ruinând -vezi Doamne -, inexistenta concordanță de păreri exprimate on-line).

Prin clarviziune, Dayan știe că vor fi „albite” petele de pe conştiința torționarilor (precum securistul Albini), că vor fi distruse toate urmele asasinării sale în clinica de nebuni, pentru că, deținând puterea, asasinii sunt blindați cu hârtii acoperitoare de crime pe care le pun oricând la dispoziția oricui. Scena în care matematicianul american de la Princeton (Profesorul Lewis Dumbarton) este impiedicat de Securitate să-l vadă și să vorbească cu autorul „Considerațiilor asupra teoremei lui Goedel” amintește eșecul real din 1962 al Profesorului englez Maurice Cranston de a lua contact cu filozoful Noica despre care Securitatea l-a mințit că ar fi fost pus în libertate (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *„Pelerina” lui Eliade, sau, Scenarita – formă securisto-comunistă a teoriei conspirației*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabela-vasiliu-scraba-pelerina-lui-mircea-eliade/).

Impunând liberalizării „cămașa de forță a minciunii” (apud M. Lovinescu), nomenclaturiștii (cu întreaga lor clientelă) și-au menținut pozițiile dominante și după abolirea ideologiei comuniste. Ca și făptuitorii masacrelor din Transilvania de Nord în perioada dintre 1 septembrie 1940 și 15 mai 1941, asasinii comuniști au putut ajunge nederanjați la vârsta pensionării, când duminicile și-au plimbat liniștiți nepoțeii de mână (vezi Monica Lovinescu, *Unde scurte. Jurnal indirect*, București, 1990, p.371).

Note și comentarii marginale:

1. In 1976 apăruse la Barcelona cea de-a treia ediție a volumului de interviuri luate de Vintilă Horia celor mai importante personalități ale științei și culturii occidentale. In volumul de peste cincisute de pagini (Vintilă Horia, *Viaje a los centros de la Tierra –Encuesta sobre el estado actual del pensamiento, las artes y las ciencias*, ed. I-a, 1971, Barcelona, traducerea românească de Sanda Popescu Duma, 2015), fizica modernă era reprezentată de Heisenberg (Premiul Nobel pentru principiul incertitudinii) iar teologia contemporană de Hans Urs von Balthasar, Karl Rahner si Yves Congar, toți trei îmbinând autenticitatea credinței creștine cu temeinicia vastei erudiții și cu vocația ecumenică. La trei zile după apariția *Călătoriei spre centrele lumii* (tradusă în românește după mai bine de patru decenii), Virgil Ierunca a înregistrat la „Europa liberă” în 1976 o emisiune cu Vintilă Horia (vezi, https://isabelavs2.files.wordpress.com/2016/05/interviu-vh.pdf), retransmisă de același post după căderea Cortinei de fier (în 1992) și publicată de Prof. Univ.dr. Alexandru Husar în revista ieșeană „ Dacia literară”, 3/1995 (pp.19-22), de unde a reluat-o Gabriel Stănescu pentru revista „Origini. Romanian Roots”, nr.4-5 (152-153) din 2010, pp. 80-83 (număr omagial „Vintilă Horia”), care a fost din nefericire ultimul număr realizat de acest poet optzecist decedat în noaptea de după lansarea, la Târgul Gaudeamus din București, volumului de eseuri: Vintilă Horia, *Contra naturam*, Criterion Publishing, 2010 (vezi inregistrarea de la lansare: prima parte, https://www.youtube.com/watch?v=-fK9Q9HL5lI&t=10s, partea II-a, https://www.youtube.com/watch?v=KFyjIrPflAA&t=2s).
2. vezi „Caiete critice”, București, nr, 3/100, 1996, pp. 83-88 unde s-au publicat treisprezece scrisori către Alain Paruit (/Herskovitch, 1939-2009, fost redactor la televiziunea comunistă din Republica Socialistă România, rămas în Franța din 1969; după ing. Stelian Pleșoiu, traducătorul A. Paruit ar fi fost împuternicit de Cristinel Eliade să vândă apartamentul din Place Charles Dulin, banii pe apartamentul de la Paris neajungând la soția lui Mircea Eliade care a decedat în 1998, chiriile pe ultimele luni fiindu-i plătite la Chicago de ing. Stelian Pleșoiu, cum mi-a scris într-un e-mail). Din scrisorile lui Mircea Eliade, prima datată pe14 mai 1979 și ultima pe 21 martie 1985) se poate intui si cuprinsul ultimei cărți de eseuri a lui Mircea Eliade care apăruse la Paris cu puțin timp înainte de răposarea marelui savant. Cartea intitulată după unul dintre texte (*Briser le toit de la maison*, Paris, 1986) este si azi, după atâția ani, inedită în cultura românească, unde „Zodia operelor complete” (apud. Monica Lovinescu, *Unde scurte. Jurnal indirect*, București, 1990, p.448) încă nu este venită pentru Mircea Eliade si nici pentru prietenul său, Constantin Noica (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Misterul needitării operelor complete ale filozofului Noica*, https://isabelavs2.wordpress.com/constantin-noica/himera1scoalapaltinis9/). S-a rămas, ca și în timpul terorii ideologiei

unice a comunismului, în „Zodia operelor trunchiate” (ibid. p.412). Insuși marele savant Mircea Eliade a fost cenzurat de rebotezata Editură „Politică” oferită în 1990 de ministrul Pleșu prietenului său (https://www.cotidianul.ro/gabriel-liiceanu-a-pierdut-procesul-cu-victor-roncea-si-evz/). In *Jurnalul portughez* s-a operat cu „foarfeca cenzurii” (după expresia Monicăi Lovinescu) când Eliade a descris pe 2 iulie masacrarea românilor basarabeni și bucovineni de către regimul comunist (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Românismul lui Eliade și teroarea istoriei*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/romanismeliade/), regim impus de Stalin după cotropirea (în bună înțelegere cu Hitler) Basarabiei și Bucovinei de Nord din „vara apocaliptică a anului 1940” (vezi ing. Eugen Statnic, *Cuvinte împotriva uitării tragediei anului 1940*, partea I-a, 5 iulie 2020, https://www.art-emis.ro/istorie/cuvinte-impotriva-uitarii-tragediei-anului-1940-1 ; partea a II-a, 8 iulie 2020, https://www.art-emis.ro/istorie/cuvinte-impotriva-uitarii-tragediei-anului-1940-2).

3. Lui Nelu Manzatti îi scrisese Eliade pe 17 octombrie 1970 că unii „au trecut sub tăcere alegerea mea la Academia Britanică [8 iulie 1970], primul român căruia i se face o asemenea cinste” (vezi M. Eliade, *Europa, Asia, America...Corespondență I-P*, București, 2004, p.193). Trei ani mai târziu, într-o epistolă către Virgil Ierunca (ibid., p.27) îl informează că a fost ales membru corespondent al Academiei Austriece (Viena, 23 mai 1973). Eu folosesc titlul său de „academician”, renumitul savant fiind ales membru al unor prestigioase academii occidentale de care cripto-comuniștii români și străini se tot fac că „uită” (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Mircea Eliade si brațul lung al inchiziției comuniste*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabelavs-eliadewikipedii5/; în acest eseu am transcris și mulțimea de distincții primite de „cel mai mare istoric al religiilor din sec.XX”). On-line în wikipedii Mircea Eliade este prezentat tendențios (vezi Isabela Vasiliu-Scraba, *Mircea Eliade și detractorii săi,* sau, *Răfuiala oamenilor de rând cu omul superior,* https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabelavs-eliadedetractori4/) și lipsit de distincțiile academice. De pildă, în wikipedia franceză (consultată pe 20 aug. 2020) nu apare nici o distincție, cum se întâmplă si în prezentarea savantului Eliade în wikipediile germană, englezească, italiană, spaniolă și portugheză, toate având multe în comun cu fișa din wikipedia franceză si wikipedia în română. Față de wikipedia portugheză unde singura operă majoră e considerată *Os Romenos* (1943), în wikipedia franceză sunt trecute chiar trei opere „principale” alese de cine știe ce birocrat/administrator incult și răuvoitor: Alături de *Tratatul de istoria religiilor* (Magnum opus publicat 1949) apare *Mitul eternei reîntoarceri*, tot din 1949, ultima operă „principală” fiind *Mituri, vise și misterii* din 1957. Este (intenționat?) omisă *Istoria credințelor și ideilor religioase* premiată (cu adevărat) de Academia Franceză în 1977 (informație existentă doar in wikipedia portugheză). In wikipedia spaniolă premiul Academiei Franceze este omis, în schimb e trecută premierea post-mortem a celor trei volume (*A History of Religious Ideas*) pentru că au sporit prestigiul Universității din Chicago. La spanioli (fișă consultată pe 20 aug. 2020) se poate citi că a fost membru a două academii occidentale (Academia Regală Belgiană și Academia de Limbă și literatură franceză, Bruxelles, 15 febr. 1977).
4. vezi vol.: *Mircea Eliade*. Cahier de L'Herne, Paris, 1978, pp. 282-283. Pe 7 iunie 2020, la emisiunea lui Régis Burnet de pe KTOTV, s-a vorbit despre

„Vérité, vérités et fake news”. Din păcate a fost o emisiune care a ocolit problemele delicate ale temei alese, i.e. manipularea creierelor din secolul XX prin ideologiile regimurilor totalitare, de stânga și de dreapta, primul fiind regimul totalitar comunist (1907-1989, căderea Cortinei de fier), al doilea fiind totalitarismul de dreapta care a durat câteva decenii în Germania si Italia, făcând de zece ori mai puține victime omenești decât totalitarismul comunist care a avut cca 60 de milioane de victime (apud. Soljenițîn). Vintilă Horia, primul scriitor nefrancez laureat al Premiului Goncourt, a publicat în 1978 volumul *Consideraciones sobre un mundo peor* (tradus în italiană, *Considerazioni su un mondo peggiore*), pe tema spălarii creierelor prin mass media oficială. Secolul XXI a continuat cu o mai mare eficiență manipularea propagând și prin internet noua ideologie a globalismului si a relativismului tuturor valorilor, inclusiv ateismul si dezinteresul pentru latura spirituală definitorie oricărui om. Teologul Henry de Lubac aprecia în opera eruditului savant Mircea Eliade (premiat de Academia Franceză) reala înțelegere a fenomenului religios. „Pour l'homme moderne, un long passage à travers des formes lointaines de cultures et de spiritualité peut être pratiquement nécessaire pour qu'il en vienne à redécouvrir sa propre tradition et à abdiquer cette suffisance qui lui a fermé l'intelligence” (Henri de Lubac, 8 juillet 1952, p.283).

5. Azilele psihiatrice „cu caracter politic unde arestaților li se aplicau tratamente de RE-EDUCARE” ar fi fost în comunism „cel puțin 15” (vezi „Raportjul pentru condamnarea regimului politic comunist ca nelegitim și criminal” propus de Sorin Ilieșiu președintelui T. Băsescu, în Revista „22 plus”, Anul XIII, Nr. 188, 21 martie 2006, p. 3.
6. Apologeții progresului erau spulberați de filozoful Petre Țuțea cu urmăroarele argumente: „Sunt proști istoricizanți care se consolează prin devenire. Devenim mai civilizați, nu? Sau mai culți. Adică murim ca și caprele, numai că e mare lucru că există Immanuel Kant, Descartes, Newton, mă rog, atâția mari *creatori* de cultură. **Dar există și făuritorul de religie Cristos**. Apologeții devenirii nu iau în seamă acest lucru. Ei se îneacă în istorie” (vezi vol.: Isabela Vasiliu-Scraba, *In labirintul răsfrângerilor. Nae Ionescu prin discipolii săi: Petre Țuțea. Emil Cioran, C-tin Noica, Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu și Vasile Băncilă*, Slobozia, 2000, ISBN 973-8134-05-6, p.25).

Repere bibliografice:

- Isabela Vasiliu-Scraba, *Diagrame spirituale*, fragmentar pe hârtie în rev. „Acolada”, Satu Mare, anul XIV, ne.5/ 150, mai 2020, p.12 și p.18, https://isabelavs2.wordpress.com/lucian-blaga/isabela-vasiliu-scraba-faust-blaga/.
- Goethe, *Faust*, București, ESPLA, 1955, p. 60, trad. Lucian Blaga.
- Anton Dumitriu, *Istoria logicii*, ed.II-a revăzută și adăugită, București, Ed. Didactică și pedagogică, 1975.
- Mircea Eliade, *Nuvele inedite*, București, Ed. Rum-Irina, 1991.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Mircea Eliade și unul dintre turnătorii săi anonimizați*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/secuculieliade/, sau, fragmentar, https://arhiva-romanilor.blogspot.ro/2017/02/isabela-vasiliu-scraba-eliade-si-unul.html.

- Isabela Vasiliu-Scraba, *Mircea Eliade și detractorii săi,* sau, *Răfuiala oamenilor de rând cu omul superior,* https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabelavs-eliadedetractori4/.
- Mircea Eliade, *Patanjali și yoga*, Paris, 1962; București, !992.
- Vezi volumul: „Mircea Eliade”, Cahier de l'Herne, nr.33, Paris, 1978, p.271.
- Vintilă Horia, *Viaje a los centros de la Tierra –Encuesta sobre el estado actual del pensamiento, las artes y las ciencias*, ed. I-a, 1971, ed. II-a 1976, Barcelona; vezi și emisiunea cu Vintilă Horia de la „Europa liberă” din 1976, https://isabelavs2.files.wordpress.com/2016/05/interviu-vh.pdf.
- Vintilă Horia, *Encuesta detras de lo visible* (Madrid, 1975).
- Vintilă Horia, *Contra naturam*, Criterion Publishing, 2010; vezi inregistrarea de la lansare: prima parte, https://www.youtube.com/watch?v=-fK9Q9HL5lI&t=10s, partea II-a, https://www.youtube.com/watch?v=KFyjIrPflAA&t=2s.
- Vintilă Horia, *Introduccion a la litteratura del Siglo XX,* Madrid, 1976.
- Vintilă Horia, *Los Derechos Humanos y la Novela del Siglo XX* (Madrid, 1981).
- Vintilă Horia, *Consideraciones sobre un mundo peor*, 1978, tradus în italiană de Claudio Quarantotto, *Considerazioni su un mondo peggiore*, Roma, 1982.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Misterul needitării operelor complete ale filozofului Noica*, https://isabelavs2.wordpress.com/constantin-noica/himera1scoalapaltinis9/.
- Raymond Moody, *Life after life*, 1975.
- Pim Van Lommel, *Consciousness beyond life*, 2007.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Martirii închisorilor în viziunea lui Mircea Eliade și a Părintelui Arsenie Boca*, https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/noaptea-de-sanziene/.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Miracolul Biseririi de la Drăgănescu și o profeție a Părintelui Arsenie Boca*, https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/isabelavs-bisericadraganescu11/.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Martiriul Sfântului Arsenie Boca, un adevăr ascuns la Centenarul sărbătorit la M-rea Sâmbăta de Sus*, https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/isabelavs-martiriul7-boca/.
- Părintele Arsenie Boca, *Cărarea împărăției*, Deva, 2006.
- Părintele Arsenie Boca, *„Cuvinte vii”*, Deva, 2006.
- Părintele Arsenie Boca, *Biserica de la Drăgănescu, „Capela Sixtină” a ortodoxiei românești*, Deva, 2005.
- Părintele Arsenie Boca, *Omul, zidire de mare preț*, Ed. Credința strămoșască, 2009.
- Părintele Arsenie Boca, *Fericirea de a cunoaște calea*, Ed. Credinţa strămoşască, 2010.

- *Părintele Arsenie Boca – un om mai presus de oameni*, Editura Agaton, Făgăraş, 2011.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Despre lipsa individualizării călăilor,* sau, *Despre anchetatoarea din romanul eliadesc „Pe Strada Mântuleasa”*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabelavs-eliademantuleasa24/.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *„Pelerina” lui Eliade, sau, Scenarita – formă securisto-comunistă a teoriei conspirației*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabela-vasiliu-scraba-pelerina-lui-mircea-eliade/ .
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Filozoful Mircea Vulcănescu și părintele Arsenie Boca, personaje ale unui roman eliadesc*, https://isabelavs2.wordpress.com/parintele-arsenie-boca/personajroman/.
- Mircea Eliade, *Encounters at Ascona*, pp. XVII-XXI, prefață la vol.: *Spiritual Discipline* (1960).
- Pavel Chihaia, *Mircea Eliade și cercul „Eranos”*, în rev. „Origini. Romanian Roots”, Norcross, SUA, Vol. XIII, No. 6-7-8 (132-133-134), June-July-August 2008, pp. 125-126.
- Mircea Eliade, *Le Chamanisme* (Paris, 1951).
- Alain Besancon, *De la dessidence a la democratie* (Paris, 1996).
- Mircea Eliade, *Noaptea de Sânziene* (Paris, 1971, vol. I-II).
- Mircea Eliade, *Briser le toit de la maison*, Paris, 1986.
- Mircea Eliade, *Jurnalul portughez,* apărut în premieră în castiliană, 2001, în originalul românesc, cu omisiuni și cu greșeli de lecturare, o primă ediție în 2006, și o a doua editie în 2010, cenzurată de enumărarea crimelor comuniste pe durata unui singur an, din vara lui 1940 până în vara anului 1941.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Românismul lui Eliade și teroarea istoriei*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/romanismeliade/.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Mircea Eliade si brațul lung al inchiziției comuniste*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabelavs-eliadewikipedii5/
- ing. Eugen Statnic, *Cuvinte împotriva uitării tragediei anului 1940*, partea I-a, 5 iulie 2020, https://www.art-emis.ro/istorie/cuvinte-impotriva-uitarii-tragediei-anului-1940-1 ; partea a II-a, 8 iulie 2020, https://www.art-emis.ro/istorie/cuvinte-impotriva-uitarii-tragediei-anului-1940-2.
- Horia Stanca, *Așa a fost să fie,* Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1994.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Metafizica lui Nae Ionescu în unica și în dubla ei înfățișare*, Slobozia, 2000.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *In labirintul răsfrângerilor. Nae Ionescu prin discipolii săi: Petre Țuțea. Emil Cioran, C-tin Noica, Mircea Eliade, Mircea Vulcănescu și Vasile Băncilă*, Slobozia, 2000, ISBN 973-8134-05-6.
- Isabela Vasiliu-Scraba, *Moartea spirituală în receptarea din Țară și visul premonitoriu al lui Mircea Eliade*, https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/premonitia-eliade/.

- Isabela Vasiliu-Scraba, *La Centenarul Marii Uniri, 1918-2018, o privire filozofică asupra istoriei României*, https://isabelavs2.wordpress.com/articole/romania1918-2018/.
- Monica Lovinescu, *Unde scurte. Jurnal indirect*, București, 1990.
- Monica Lovinescu, *Posteritatea contemporană. Unde scurte*, vol. III, București, 1994.

Autoare: ISABELA VASILIU-SCRABA, vezi fișa scriitoarei înainte de vandalizarea ei de către birocratul Mycomp care îndepărtează din Wikipedia informațiile despre studiile ei post-universitare si din titlurile cărților pe care scriitoarea le-a publicat după căderea cortinei de fier, https://isabelavs2.files.wordpress.com/2014/12/fisa-din-wikipedia-ro.pdf .

Sursa: https://isabelavs2.wordpress.com/mircea-eliade/isabela-vasiliu-scraba-dayan-transparenta-matematica-a-realitatii/